

เราเกิดทำไม ๒

หลวงพ่อบุชา สุภทโท

เอาวันนี้เป็นวันพระ ซึ่งนับเนื่องมาจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเราว่าวันนี้เป็นวันสำคัญวันหนึ่งในพุทธศาสนา ซึ่งเป็นวันที่ชาวพุทธเราจะมาทำความเข้าใจกันในธรรมะซึ่งให้เกิดประโยชน์แก่พุทธบริษัททั้งหลาย

ธรรมะซึ่งเป็นสัจธรรม นำจิตใจของประชาชนชาวพุทธทั้งหลายนั้น ให้ลูถึงซึ่งความสงบระงับ ให้รู้จักดีชั่ว บาปบุญคุณโทษ พอที่จะรักษาตัวได้ในชีวิตที่เป็นอยู่ ความเป็นจริงนั้น วันพระทุกวันนี้กลับจะไม่มีเป็นวันพระ เพราะว่าคนเราไม่สนใจ ไม่ยอมรับธรรมะคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรา ได้ยินอยู่แต่ไม่รู้ รู้อยู่แต่ไม่เห็น เห็นแต่ว่ามันไม่รู้ ก็หมายความว่า มันไม่ทั้งรู้ทั้งเห็น เห็นอะไร เห็นความจริง เห็นสัจธรรมความเป็นจริง

อันความจริงนั้นจะทำอยู่คนเดียวมันก็จริง จะทำหลายคนมันก็จริง เราทำนี่มันจริงแล้ว คนอื่นจะว่าไม่จริง มันก็เป็นของ

จริง อันนั้นเรียกว่าของจริง มันไปทำอยู่ที่บนอากาศ มันก็เป็น
ความจริง มันจะไปทำอยู่ในน้ำ มันก็เป็นความจริง จะทำอยู่บน
บก มันก็เป็นความจริง มิฉะนั้นพระพุทธเจ้าของเราท่านจึงว่า
ธรรมะนั้นนะ มันเป็นความจริง จริงทุกกาลทุกเวลา ที่ผ่าน
มาแล้วตั้งแต่วานนี้มันก็เป็นความจริง ในปัจจุบันมันก็เป็นความ
จริง อนาคตมันก็ยังเป็นความจริง

หมายความว่าเราจะทำความดี ไม่มีใครเห็น มันก็ยังเป็น
ความจริง เราจะทำความชั่วอยู่ ไม่มีใครเห็น มันก็เป็นความจริง
มิฉะนั้นคนเราเมื่อจะทำความดีนั้นนะ ไม่ต้องให้คนอื่นเห็น บาง
คนทำคุณงามความดี ก็ต้องการอยากจะให้คนอื่นเห็น ให้คนอื่น
เป็นพยานเรา จึงจะดีอก จึงจะดีใจ อันนั้นก็ดีอยู่ แต่ว่ามันยังไม่
จริง ไม่บรรลุถึงความจริงจริงๆ ใ้ความจริงนั้น เราจะไปลอบทำ
อยู่คนเดียว ทำความชั่ว มันก็ชั่วอยู่นั้นแหละ ทำความดีอยู่คน
เดียว ไม่มีใครเห็น มันก็ยังดีอยู่นั้นเองแหละ มันเป็นเสียอย่างนี้
ไม่ต้องว่าเราทำความชั่ว คนเห็นแล้วเพิ่มชั่วขึ้นอีก ไม่ใช่อย่าง

นั่น เมื่อเราทำความดีจริง เมื่อคนเห็นนะ มันเพิ่มความดีขึ้นอีก
มันไม่เป็นอย่างนั้น มันเป็นซะอย่างนั้น

อันนี้ถ้าหากว่าความดีทั้งหลายที่เราประพฤติปฏิบัติกันแล้ว
มีฉะนั้นมันจึงตรัสซึ่ง ลาภหรือยศ สรรเสริญ นินทา สุข ทุกข์ ไม่
มีที่ลับ ทำดีมันได้ดี ทำชั่วมันได้ชั่ว อันนี้มันเป็นความจริง แต่
พระพุทธองค์ท่านตรัสอยู่อย่างนั้น พระพุทธองค์ท่านทำความดี
ท่านละความชั่ว ท่านออกไปบำเพ็ญ นั่งหลับหูหลับตาที่ไหน
ไถลรูป เสียง กลิ่น รส ท่านก็ยังมีความดี สาวกทั้งหลายก็เป็น
อย่างนั้น แต่ว่าคนเราทุกวันนี้จิตใจไม่แน่นอน ไม่มีศรัทธาอย่าง
เป็นจริง ทำอะไรที่เราทำความดี อยากจะให้เห็น ถ้าคนไม่
เห็นแล้ว ก็ไม่ค่อยสบายใจ อย่างนี้ ทำความชั่วมก็เหมือนกัน
ไม่ให้คนเห็น ถ้าคนเห็นแล้ว คุณมันจะเป็นยังไงก็ 모르 ทำความชั่ว
ที่คนไม่เห็นนะมันดี อย่างนี้ แต่ความเป็นขโมยในตัวของเรา
อย่างนี้อยู่ตลอดกาลตลอดเวลานั้น คนเราจึงไม่พบความจริงคือ
ธรรมะ

ความเป็นจริงธรรมะนั้น มันมาตกลงอยู่ที่จิตของเรา อย่าง
การกระทำบุญนะ การทำบุญอยู่ทุกชั้นทุกส่วนนั้นนะ ก็เพื่อจะ
ให้จิตเราเป็นบุญ เมื่อจิตเราเป็นบุญแล้ว จะนั่งอยู่มันก็เป็นบุญ
จะเดินอยู่มันก็เป็นบุญ จะไปที่ไหนมันก็เป็นบุญ คนผู้รู้จักบุญ
ถึงได้คนอื่นไม่เห็น มันก็เป็นบุญ คือความเห็นชอบอยู่ที่ตรง
จิตใจของเรา การทำบุญทั้งหมดนั้น ต้องการให้จิตเรามันเป็น
บุญ ถ้าจิตเรามันเป็นบุญแล้ว ไปอยู่ที่ไหน ทำบุญอยู่ที่ไหนมัน
จะเต็มเปี่ยมอยู่เสมอ ไม่ต้องฉลอง ไม่ต้องให้คนรู้ ไม่ต้องให้คน
เห็น ไม่ต้องมีอะไรไปเพิ่มเติมมันเถอะ มีกำลังจิตใจ เราเชื่อมั่น
ในความดีแล้วเราก็ทำไปเท่านั้นแหละ มิฉะนั้นพระอริยเจ้า
ทั้งหลายท่านจึงทำคุณงามความดีของท่านนะ อยู่ที่ไหนท่านก็
ทำของท่าน ใครจะว่าไม่ดีสักเท่าไร มันก็ดีอยู่นั้นแหละ เมื่อทำ
สิ่งที่ไม่ดี เค้าจะว่ามันจะดีอยู่แค่ไหน มันก็ไม่ดีอยู่แค่นั้น

อันนี้ก็เป็นเหตุอันหนึ่งที่จะให้พวกเราทั้งหลายทำความเข้าใจ
เข้าใจในธรรมะ ถ้าเราเข้าใจธรรมะมันเป็นอย่างนี้แล้ว เราก็ไม่
ต้องส่งจิตใจของเราออกไปข้างนอก เราอยู่ข้างในของเรา ทำจิต

ให้มันเป็นบุญ เช่นแสวงหาบุญ นอกใจของเจ้าของ มันก็ลำบาก
นั่งรถ นั่งเรือ วิ่งไปวิ่งมาตลอดกาลตลอดเวลา อย่างญาติโยมก็
มาทำบุญกันนั่นแหละ ไปทอดกฐินตรงนั้น ไปทอดผ้าป่าอยู่ตรง
นี้ ไม่ค่อยได้ฟังธรรมหรือ พอไปนั่งกราบพระแล้ว รีบจะไปแล้ว
มันรถเขา เขารถเขามา ก็เลยรีบ ไปนั่งก็รีบ รีบลุก ลุกแล้วก็รีบ
เดิน เดินนะก็รีบวิ่ง รีบไปรีบมาๆ เลยได้แต่รีบเท่านั้นแหละ ไม่ได้
อะไรเป็นสาระประโยชน์ในด้านจิตใจของเรานั้นๆ

อันนี้คนเราวิ่งหาบุญ บุญกุศลต่างๆนั้นนะ ไม่อื่นไกลหรือ
ในหลักพุทธศาสนา พระพุทธหนึ่ง พระธรรมหนึ่ง พระสงฆ์หนึ่ง
เมื่อบุคคลมาทำจิตใจให้เชื่อมั่นในคุณพระรัตนตรัย คือพระพุทธ
พระธรรม พระสงฆ์ อย่างแน่นแฟ้นแล้วเท่านั้นนะ เท่านั้นก็ไม่ตก
นรกแล้ว ไม่ต้องอื่นไกลหรือ เชื่อมั่น ไม่มกมาย อันนี้เป็นหลักที่
สำคัญ สมัยนี้ชาวพุทธเราทั้งหลายนั้นมันเป็นของยากลำบาก
ถึงแม้จะทำบุญ ถึงแม้จะฟังธรรม ถึงแม้จะสร้างคุณงามความดี
จะต้องให้คนอื่นบังคับจับมือ ถ้าคนอื่นไม่บังคับ ไม่จับมือแล้วก็

ไม่ทำ ไม่ยอมทำ ไม่กล้าทำ ฉะนั้นธรรมะอันแท้จริงมันจึงไม่เห็น
เราจึงไม่เห็นธรรมในจิตใจของเรานั้นเอง

ฉะนั้นจิตใจของเรานี้ ถ้าเรามาพิจารณาพิจารณาดูแล้วว่า มันไม่
อยู่ที่อื่นหรือ กุศล บารมี มันอยู่ที่จิตใจของเรา ฉะนั้นพระพุทธ
องค์ให้คัมภีร์ของเรานั้นกับธรรมะ จิตเรามันไม่ได้ฝึก จิตเรามัน
ไม่ได้ฝึก เราจะไปเชื่อจิตของเราอย่างเดียว ว่าเราชอบอันนี้ ว่า
มันดี บางทีมันก็ชอบอันผิดๆนะ ว่าดี แต่ว่ามันดีเฉพาะใจของ
เรา แต่ความจริงแล้ว ขาดจากธรรมะ มันเป็นของไม่จริงโดยสัง
กรรม

มิฉะนั้นต้องเอาจิตของเราน้อมเข้าไปสู่ธรรมะ อย่าดึงธรรมะ
เข้ามาสู่จิตของเรา เราต้องดึงจิตของเราเข้าไปสู่ธรรมะ อย่าง
ผู้น้อยต้องน้อมเข้าไปหาผู้ใหญ่ ไม่ต้องให้ผู้ใหญ่น้อมเข้าไปหา
ผู้น้อย เราเป็นสาวกพระพุทธองค์ของเรา จะน้อมเข้าส่งถึง
พระพุทธเจ้าของเรา ไม่ใช่ให้พระพุทธเจ้าน้อมมาหาสาวกอย่าง
นี้ มันเป็นธรรมนิยมมาแต่ติกดาบรพมาแล้ว ธรรมะที่ดี เป็น
ของที่สูงส่ง กับตัวเรานี้มันเป็นคนที่ไกลจากธรรมะ เมื่อเรา

อยากให้เห็นธรรมะ เราไม่ควรดึงธรรมะเข้ามาใส่ใจเรา ไม่ให้
ธรรมะน้อมมาใส่ใจเรา ให้ใจเราน้อมเข้าไปหาธรรมะ เพราะ
ธรรมะนั้นเป็นสัจธรรม จิตใจของเราเป็นต้น มันจิตใจยังไม่ได้
ฝึกฝนให้เป็นธรรมะ มิฉะนั้นเป็นต้นว่าเราชอบอันนี้ อันที่เราชอบ
นั้น จะว่าดีรึ มันก็ยังไม่ใช่ ดีแต่เฉพาะจิตใจที่เรารู้ว่ามันดี เราชอบ
มัน บางที่เราชอบของไม่ดี ก็เข้าใจว่าของดี ชอบของผิดๆ ก็นึก
ว่ามันดี แต่ว่ามันความเห็นว่าเป็นดีนะ คือจิตของเราจะไม่รู้จัก
ฉะนั้นจิตของเรายังไม่ได้ฝึกฝน จิตที่ฝึกฝนดีแล้วนั้นนะ มันจึง
เข้าสู่ธรรมะ น้อมจิตเราเข้าไปหาธรรมะซะก่อน เพื่อจิตเราให้
กลมเกลียวกับธรรมะ

ให้จิตมันเป็นธรรม ให้ธรรมมันเป็นจิต ให้จิตมันเป็นธรรม
มันจะนั่ง จะยืน จะเดิน จะนั่ง จะนอนอยู่ที่ไหนมันก็เป็นธรรม
มันจิตเป็นธรรม ความคิดเรามันก็เป็นธรรม สภาวะที่เราคิดนะ
มันก็เป็นธรรม มันเป็นความจริง เป็นสัจธรรมอย่างนั้น อันนี้ก็
เหมือนกันฉันนั้น มิฉะนั้นมันเหนือจิตของเจ้าของนั้น บางทีมันก็
ไม่เป็นธรรมะ เราก็ไปคิดว่าสิ่งที่มันผิคนั้นว่ามันถูก อันนั้นเราก็

ชอบเข้าอย่างนั้น มิฉะนั้นท่านจึงให้ฟังธรรมะ ฟังธรรมให้มันรู้จัก
ธรรมะ ให้รู้ให้เห็นธรรมะอยู่ที่ใจ โง่มันอยู่ที่จิตใจของเรา ความ
ฉลาดมันอยู่ที่จิตใจของเรา ความมืด ความหลงมันอยู่ที่จิตใจ
ของเรา ไร้ความรู้ ความสว่างมันอยู่ที่จิตใจของเรา

เหมือนกับที่ว่า ไร้จานโบหนึ่งที่มีมันสกปรก หรือพื้นฐานที่
บ้าน หรือศาลาเราเนี่ยมันสกปรก มันถูกน้ำมัน หรือมันถูกเครื่อง
สกปรกอันใดอันหนึ่ง มันก็สกปรก อยู่ที่มันสกปรกนั้นแหละ เมื่อ
เราอยากให้มันสะอาด เราก็เอาน้ำมาสาดมันซะ น้ำมาล้างมัน
เสีย ไร้ของสกปรกนั้นมันก็หายไป เมื่อของสกปรกหายไปคือ
ความสะอาดในพื้นที่ศาลา พื้นบ้านของเรา มันก็สะอาดขึ้นมา เรา
ก็จะเห็นได้ว่า ไร้สิ่งที่มีมันสกปรกนั้นก็คือจิตของเรา ถ้าหากว่าเรา
ทำความถูกต้องดีแล้ว ไร้ของที่สะอาดมันก็ยังมียู่ เหมือนพื้น
ศาลามันสกปรกเพราะอะไรต่างๆที่ให้มีมันสกปรกนั้น มาเช็ด มา
ล้างสิ่งที่สกปรกให้มันออก ความสะอาดมันก็ฟื้นขึ้นมาอยู่ที่นั้น
ที่ของสกปรกมันปกปิดอยู่นั่นเอง ไร้ความชั่วและความดีของเรา
ทั้งหลายก็เหมือนกันฉนั้น ความชั่วอยู่ตรงไหน ความดีอยู่ตรง

นั่น ความผิดอยู่ตรงไหน ความถูกอยู่ตรงไหน ความสกปรกอยู่ที่ไหน ความสะอาดมันก็อยู่ที่นั่น เหมือนกันฉันนั้น จิตใจของเราก็เหมือนกันฉันนั้น

ธรรมชาติของจิตเราจริงๆนั้นนะ มันเป็นจิตที่สม่ำเสมอ มันเป็นจิตที่ไม่เศร้าหมอง เป็นจิตที่ผ่องใส ชาวสะอาดอยู่อย่างนั้นที่จิตของเรามันเศร้าหมองนี้ ก็เพราะเรว่ามันไปพบกับอารมณ์พบกับอารมณ์ที่ไม่ชอบใจของเรานั้นแหละ ก็ทำใจของเราให้ขุ่นมัว ทำใจของเราให้เศร้าหมอง ทำใจของเราไม่ให้สะอาด ทำใจของเราให้สกปรก นี่เพราะอะไร ไม่ใช่จิตของเรามันสกปรก เพราะจิตของเรามันยังไม่แน่นอน ไม่เชื่อมั่นในธรรมทั้งหลายนั่นเอง กับอารมณ์ที่เราไม่ชอบใจ เราก็เศร้าหมอง อารมณ์ที่เราชอบใจ ใจเราก็ผ่องใส มันก็เป็นอย่างนั้น

ฉะนั้นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเราให้ท่านให้ปฏิบัติ ไม่ใช่ให้พูดเฉยๆ ให้ปฏิบัติคือให้ทำความเป็นจริง เช่นว่า เราสมาทานซึ่งศีลอย่างนี้เป็นต้น ท่านว่า **ปาณา อทินนา กาเม มุสา สุรา** นี้เรียกว่าศีล คำพูดถึงศีล ไม่ใช่ตัวของศีล สภาพะของ

ศีลนั้นมันก็เป็นอีกอย่างหนึ่ง สภาวะของศีลนั้น ไม่ใช่ว่าการพูด
มันเป็นการกระทำจริงๆ เช่นว่า ไม่ฆ่าสัตว์อย่างนี้ เราก็ไม่ฆ่า
จริงๆ ไม่กินสุรา เราก็ไม่กินจริงๆ ไม่พูดโกหก เราก็ไม่โกหกจริงๆ
อย่างนี้ เราไม่ขโมยของคนอื่น ก็ไม่ขโมยจริงๆ ไม่ใช่ดีแต่พูด
เฉยๆ ศีลมันอยู่ที่ตรงนั้น อยู่ตรงที่กระทำ ไม่อยู่ตรงที่พูด พูดนั้น
เพื่อชี้ให้เราเห็นว่า อันนั้นมันเป็นอย่างนั้น อันนั้นมันเป็นอย่าง
นั้น เมื่อเราตกลงใจว่ามันเป็นเช่นนั้น เราก็ลงมือกระทำเลย ลง
มือประพฤติกเลย ลงมือปฏิบัติเลย กระทำเลย อันนั้นให้เกิดเป็น
ผลขึ้นมาคือการกระทำเช่นนั้น อันนั้นท่านเรียกว่าข้อศีล

ที่เราพูดตามภาษาของเราเนีย มันก็ลำบากอยู่ ถึงวันพระ
ไปรักษาศีล ไปรักษาศีล ใจความเป็นจริงนั้นมันเป็นคำพูดที่ตอบ
เรื่อยๆกันมา เป็นประเพณี วันนั้นไปรักษาศีล เมื่อเราฟัง
ความหมายแล้วก็ ศีลนะเห็นจะโง่กว่าเราละมัง เราจะต้องไป
รักษามัน ถ้าเราฟังไปนะ ศีลมันคงจะไม่ดีขนาดเราไปรักษาศีล
แน่ะ มันจะไปอย่างนั้น ถ้าเราพูดตามความเป็นจริงแล้ว ศีลนั้น
เราไม่ต้องไปรักษาท่านหรอก ท่านดีแล้ว มารักษาตัวเรานี่เอง

รักษากาย วาจา ใจของเราดีแล้ว ศิลมมันก็เกิดขึ้นมา เราไม่ต้องไปรักษาศีล ไปรักษาตัวของเรานี้ คำพูดอันนี้มันพูดสูงเกินตัวไปซะมั้ง ว่าเราก็ก็นำไปรักษาศีล บางคนไม่รู้จักศีลเลย ก็เข้ามาวัด ไปไหน...ไปรักษาศีล ไปรักษาศีล ก็คิดว่าศีลนั้นมันเป็นของยากของลำบาก มันเป็นเรื่องของสอนยาก ให้ความสำคัญจริงมันสะท้อนกลับมาแล้วว่า มารักษาตัวเรานั้นเอง เมื่อรักษาตัวเราดี ไม่มีโทษ ศิลมมันก็เกิดขึ้นมาที่ตรงนั้น ฉะนั้นศีลนี้มันจึงไม่อยู่การพูด อยู่กับการพูด มันอยู่กับการกระทำ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านสอนให้ฟังอย่างนี้ ให้ความดีเข้าไปฝังในใจ ถ้าความดีเข้าไปฝังในใจแล้ว ให้ความสำคัญทุกข้มันก็ถอนออกไปห่างออกไป มันเป็นฉันนั้น ที่นี้เรามองไม่เห็น ให้ความสำคัญมากที่สุด มันก็เห็นมันหนัก สิ่งอะไรมันหนัก ก็เห็นมันเป็นเบา สิ่งอะไรที่มันผิด เราก็เห็นว่ามันถูก สิ่งอะไรที่เห็นว่าถูก อะไรมันผิด

อย่างอาตมายกตัวอย่างให้ฟังว่า วันหนึ่งนั่งอยู่ในวัดเรานี้แหละ มีโยมคนหนึ่งมาจากอำนาจเจริญ เราเคยเป็นปราชญ์มา เคยบวชเป็นพระมา ออกเป็นฆราวาสก็เป็นคนทำบุญสุนทาน

ตลอดเวลา ตาแก่คนนั้นวันหนึ่งนะ แกก็มาจากอำนาจเจริญ
ถามว่า โยมมีทุกข์หลาย มีทุกข์มาหลายวันแล้ว แกอะไรไม่ตก
นึกถึงหลวงปู่องค์เดียว จะให้ผมมีความสว่างที่ไหน ผมไม่นึก
เห็นแล้วก็กราบมา กระสับกระส่ายมาเลย ทำใจไม่ค่อยสบาย
มากราบลง โอดโอยครวญครางมาอย่างนั้นแหละ อาตมาก็เลย
ว่า “โยมมันเป็นไง” “ผมทุกข์มาก” “ทำไมมันทุกข์มาก” “เรื่อง
ใหญ่ไม่ใช่เรื่องเล็กๆ มันเรื่องใหญ่เหลือเกิน” พูดก็น้ำตามันก็
ไหล ทั้งพูดเรื่องมันใหญ่ น้ำตามันก็ไหลออก “หยุดก่อนสิโยม
พูดให้ฟังเรื่องอะไรมันเรื่องใหญ่นักหนาแหละว่า” แล้วท่านก็เลย
คลานเข้ามากราบใกล้ๆ กระซิบว่า “หลวงปู่ เมียผมตาย” เนอะ
ฮ้า บอก เมียผมตาย ฮืม นึกว่ามันเรื่องใหญ่หะ อันนี้มันเรื่อง
เล็กนี่หน้า มันเกิดๆตายๆ เค้าเกิดกันมาตลอดกาลตลอดเวลา
แล้ว ทั้งเกิดทั้งตายทั้งนั้นนะ เห็นมัย คนเกิดไม่ตาย เห็นมัย เกิด
มามันต้องตาย เรื่องเกิดเรื่องตายไม่ใช่เรื่องใหญ่ มันเรื่อง
ธรรมดาของเรา

นี่ ขนาดนี้มันยังมองไม่เห็นว่ามันเป็นเรื่องใหญ่ จนจะแก้ไขไม่ไหวเลย จนกว่าที่ว่าไม่เคยเห็นคนเกิด ไม่เคยเห็นคนแก่ ไม่เคยเห็นคนตาย ใจความเป็นจริงนะ มันเกิดมันตาย เราไม่รู้ว่ากี่ศพบมาแล้ว เราไม่ได้อ่าน ทำไมไม่พิจารณา ทำไมให้เป็นเรื่องใหญ่ จนเดือดร้อนกระวนกระวาย กินไม่ได้นอนไม่หลับ อาตมาบอกคิดใหม่สิ อันนี้ไม่ใช่เรื่องใหญ่หรอก พ่อของโยม อยู่มัย...ไม่อยู่เค้าเป็นไหน ตายแล้ว นั่นแหละ ตายแล้ว แม่ แม่ก็ตาย...แม่ก็ตายแล้ว มันจะเรื่องใหญ่อะไร มันจะอยู่ เราเป็นลูกเราจะไม่ตายหือ อันนี้มันเรื่องธรรมดา โยมไปย้อนคิดใหม่สิว่า ไปคิดเรื่องใหญ่ มันก็ใหญ่ทั้งนั้นแหละ มันเรื่องเล็กๆ เรื่องธรรมดา เรื่องคนเกิดมาในโลกมันเป็นอยู่อย่างนั้น มิฉะนั้นเกิดมาพระพุทธเจ้า ท่านให้รับทำคุณงามความดี เพราะมันเป็นอยู่อย่างนั้น ก็เลยพูดแอบไปแอบมา ก็เลยเห็นโยมผู้หญิงคนหนึ่ง นั่งอยู่ข้างๆด้วย นั่นแน่ะ โยมมันกับใครนะถ้าแม่บ้านตายแล้ว อันนี้แม่บ้านอีกคนหนึ่ง อ้าว ทำไมมีหลายคนเหลือเกินแล้ว มันยังดีนะ นั่นมันสองคน คนหนึ่งตาย คนหนึ่งยัง บางคนมีแม่บ้านคนเดียว ตายคน

เดียวก็หมด มันยังร้ายกว่าโยมอีก เอาหละโยมพอแล้ว ตายคน
หนึ่ง ยังอยู่คนหนึ่ง ไม่ใช่เรื่องใหญ่อะไรแล้ว ให้ไปคิดใหม่ แต่คน
นั้นก็นั่งฟัง

นี่คือความคิดของคน เราไม่รู้จัก ไม่รู้จักพอ คือคนไม่รู้จักพอ
ก็คือคนไม่รู้จักแก่ ไม่รู้จักแก่ ไม่รู้จักเจ็บ ไม่รู้จักตาย ไม่รู้จัก
ความเกิด แก่ เจ็บ ตาย บางคนจะไปเทศน์ว่า เกิดๆ แก่ๆ เจ็บๆ
ตายๆ ฟังไม่สบายใจเลยนะ ยิ่งคนฝรั่งเมืองนอก ไปพูดเรื่องแก่
ให้ฟัง ลูกหนีเลย เขาไม่อยากแก่ เขาอยากเป็นของเขาอยู่อย่าง
นั้น ว่าคนเฒ่าชะแร แก่ชราอย่างนี้ไม่เอาอ่ะ ไม่อยากได้ มิฉะนั้น
เมืองนอกคนแก่เค้าทิ้งอ่ะ คนแก่ๆ ๕๐ ๖๐ เค้าทิ้งอ่ะ ไม่เหมือน
เมืองไทยหรอก เค้าทิ้ง หมุ่มๆสาวๆลูกเค้าเกิดมา เค้าหนีไปเที่ยว
ไป คนแก่เค้าทิ้งไปตะพึด แก่แล้วทิ้งทิ้งนั้นนะ ไม่ต้องไปเก็บ
หรอก เอาเข้าไปใส่ในโกดัง

ฉะนั้นพวกคนไทยเรามีธรรมะให้พิจารณาให้เห็น อย่างอยู่
ชลบุรี เอาคนแก่ไปเก็บไว้เลี้ยง อาตมาเคยเข้าไปดู โอ้ย คนแก่
๗๐ปี ๘๐ ปีอยู่นั้นแหละ ให้พยาบาลมารักษา อาตมาเข้าไป

เทศน์ตรงนั้น นึกๆไปก็น่าสลดสังเวช นึกไปนึกมาก็เหมือน
เปลือกเตงโมเขาเอาไปทิ้ง เคঁาจิ้มเอาเนื้อมาทานแล้ว มีแต่
เปลือก เคঁาก็ทิ้งลงคลองนั้นนะ ไปอยู่ชลบุรีที่เลี้ยงคนแก่ก็
เหมือนกัน เข้าไปในที่นั้น เหมือนเปลือกเตงโม มีแต่คนแก่ๆ
ทั้งนั้นแหละ คนหนุ่มๆเขาหนี เขาก็ไม่ไปหาหรือก หนีไป ไปหา
เข้าโรงหนัง เข้าลิเกนคร หาลำวงเล่นตามสบาย ไร่คนแก่ก็รับ
บาปไปเถิด แก่ไปเถิด ไม่มองถึงเรา มิฉะนั้นเมืองนอกก็เป็นไง
เอาคนแก่ไปทิ้ง คนหนุ่มเจริญไป ทุกคนไร่คนที่หนุ่มพอแก่ก็เอา
ไปทิ้งเหมือนกัน กรรม อาตมาพูดกับชาวฝรั่งว่านี่คือกรรม กรรม
แต่ก่อนเราก็ทิ้งคนแก่มานี่ ที่เราแก่คนหนุ่มเคঁาก็ทิ้งเรา
เหมือนกัน ต้องเป็นอย่างนี้ ถ้ายทอดไปตลอดเวลา มันแก่ไม่ได้
เป็นอย่างนั้น

อันนี้ล่ะความอบอวนของเมืองนั้นนะ ไม่เหมือนเมืองไทยเรา
เมืองไทยเรานั้นนะ เทศน์ธรรมะให้ฟัง ให้เห็นความเกิด ความแก่
ความเจ็บ ความตายว่ามันเป็นธรรมะ อันเป็นที่น่าสลดสังเวช
เมื่อเราจะทำอะไรแล้วก็ต้องได้พิจารณา เมื่อเราหนุ่ม เราก็หวน

ถึงคนแก่ เมื่อเห็นคนแก่แล้วหวนถึงคนหนุ่ม มันเลยไปเป็นเกาะ
มันเลยเกาะกันเหมือนลูกโซ่อย่างนี้ ฉะนั้นพระพุทธองค์สอนให้
มีความเมตตาอุปการะบุญคุณของบุคคลที่มีคุณ ทางนอกเค้า
ไม่สอนกันอย่างนี้ เค้าสอนว่าคนแก่ก็แก่ไป คนหนุ่มก็หนุ่มไป
มันเรื่องของใครๆเท่านั้นแหละ มันเป็นไปซะอย่างนี้ เมื่อพูดไป
ตามความเป็นจริงนะ หลักธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้าของเรา นะ เลี้ยงลูกมาก็รัก เมื่อรักก็อยากจะให้รู้จัก
บุญคุณของพ่อแม่เท่านั้น ถ้าเลี้ยงมา ไม่มีบุญมีคุณ ก็ไม่รู้ว่าจะ
เลี้ยงมาทำไม อันนี้พูดถึงธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้าของเรา แก่ขนาดไหน คนเมืองไทยก็ไม่ทิ้งกัน อันนี้เป็น
ความอบอุ่นในเมืองไทย

ฉะนั้นพวกเรานี้ก็เหมือนกันฉนั้น เราจะต้องพิจารณา
ธรรมะ พิจารณาธรรมะมันเป็นสังขาร สังขารมันต้องเปลี่ยนไป
เปลี่ยนไปเรื่อยๆเรื่อยๆ ใจความเปลี่ยนไปนั้นนะ มันเกิดมาแล้ว เป็น
เด็ก แล้วก็ป็นหนุ่ม แล้วก็ป็นแก่ เตมาชะแระ แก่ชรา แต่ว่าจิตใจ
ของคนเรานั้น ไม่อยากให้มันเปลี่ยนไปอย่างนั้น หนุ่มแล้วไม่

อยากให้แก่ แก่แล้วไม่ อยากให้ตาย อยากให้อยู่อย่างนี้ๆ นี่คือ
ความเห็นผิดเสียแล้ว อันนี้มันอยู่ไม่ได้หรอก มันเรื่องอนิจจัง มัน
เรื่องการเปลี่ยนแปลงนี่เป็นธรรมดาของมันแล้ว ถ้าไม่
เปลี่ยนแปลง คนเราอยู่ในโลกนี้ไม่ได้

เช่นมะม่วงต้นหนึ่ง มันก็เปลี่ยนขึ้นมา มันถึงโตขนาดนี้ จึง
เป็นลอกออกผลให้เราทาน ผลมันนี่ เพราะความเปลี่ยนแปลง
มาจากเมล็ดมัน จากเบ็ยเล็กๆมันเป็นต้นใหญ่ๆมาเปลี่ยน
เปลี่ยนจนมาถึงมันเป็นดอก จึงเป็นผลเล็กๆ เมื่อมันเกิดมาเป็น
ผลเล็กๆ มันก็เปรี้ยว มันก็เปลี่ยนไป มันห่ามนะ ใ้ความเปรี้ยว
มันก็หายไป เมื่อมันสุกมันก็เปลี่ยนเป็นหวาน รสของมัน ถ้าเรา
จะไม่ให้มันเปลี่ยนจะเกิดประโยชน์อะไรนะ เปรี้ยวไป มันเปรี้ยว
อย่างนั้น ดีไม่ดีจะไม่ได้กินมะม่วงสุกซะด้วยนะ ใ้ความ
เปลี่ยนแปลงมันมีแล้ว ลมหายใจเราเข้าไปแล้วก็ออก ออกแล้วก็
เข้า เข้าแล้วก็ออก เราจะอยู่มาตลอดทุกวันนี้ก็เพราะอากาศมัน
เป็นอย่างนี้ เพราะอนิจจังมันเปลี่ยนแปลงอย่างนี้ ถ้าไม่
เปลี่ยนแปลง อยู่มัย หายใจเข้าไป หายใจอึดใจเข้าไปแล้วไม่

ออกนะ นี่ ให้หยุดได้มัย ออกแล้วไม่เข้ามา มันก็ตายเท่านั้น
แหละ เข้าไม่ออกมันก็ตาย ออกไม่เข้ามันก็ตาย มันอาศัยการ
เปลี่ยนแปลง มันเข้าไปแล้วก็ออกมา ออกแล้วก็เข้า เข้าแล้วก็
ออก นี่เราอยู่ได้เพราะความเปลี่ยนแปลงอย่างนี้

มีฉะนั้นเป็นต้นเราควรระลึกถึงธรรมะเมื่อเรามีชีวิตอยู่ เรา
ควรมองดูข้างๆว่า อันนี้พ่อแม่ของเรา อันนี้พี่น้องของเรา อันนี้
ลูกหลานของเรา อันนี้ตัวของเรา มันก็พร้อมไปเป็นอย่างนี้ตลอด
กาลตลอดเวลานี้ เพราะธรรมะมันเป็นอย่างนี้ ฉะนั้นเราจึงทำ
ความเข้าใจ มาฟังธรรมะคือมาทำความเข้าใจกัน เมื่อทำความเข้าใจ
กันให้รู้จักความเป็นจริงก็ยอมรับว่ามันจะต้องเป็นอย่าง
นั้น เกิดมาวันนี้ก็ต้องยอมรับว่ามันก็ต้องเป็นอย่างนั้น วันต่อไป
มันก็ต้องเป็นอย่างนั้น วันต่อๆไปมันก็ต้องเป็นอย่างนั้น ของมัน
เป็นอย่างนั้น มันก็เป็นของมันอยู่อย่างนั้น มันเปลี่ยนแปลง
อย่างนั้นทุกเวลา

เมื่อเราเข้าใจธรรมะเช่นนี้ ความเป็นอยู่ก็ดี ความพลัดพราก
จากกันก็ดีเป็นธรรมดา เห็นมัยที่เราสวดมนต์กัน ให้พิจารณา

อย่างนี้ทุกวันๆเถิด พิจารณากันรีเปล่าก็ไม่รู้ เมื่อสวดก็ให้
พิจารณากันทุกวันๆเถิด ทุกวันๆ ทำวัตรทุกวันอย่างนี้ ถ้าหากว่า
มันเปลี่ยนแปลง เราก็ไม่ควรเสียอกเสียใจ ไม่ควรทำใจให้มัน
เป็นทุกข์ เพราะว่ามันเป็นอย่างนั้น สัจธรรมมันเป็นอย่างนั้นอยู่
แล้ว ให้ความเห็นเราเป็นอย่างนี้ เมื่อเราได้ฟังธรรมบ่อยๆนะ
ความบรรเทาทุกข์อันนี้มันจะพ้นขึ้นมา มันก็จะไม่ทุกข์ มัน
บรรเทาๆไป บรรเทาไป ให้มันน้อยไป มันน้อยไป กว่าที่มันจะ
หมดทุกข์ เพราะเห็นความเป็นจริงอย่างนั้นของธรรมะ

ได้แค่นี้ก็เรียกว่าเรามีหลักที่สำคัญอยู่แล้ว การภาวนาของ
เรา ความเป็นอยู่ของเราจะมีที่พึ่งที่พำนัก **พุทโธ เม สาระณัง**
วะรัง ธัมโม เม สาระณัง วะรัง สังโฆ เม สาระณัง วะรัง
พระพุทธรูปเจ้าของเราเป็นที่พึ่ง พระธรรมมาเป็นที่พึ่ง พระสงฆ์
มาเป็นที่พึ่ง ที่พึ่งอื่นไม่เหมือนพระพุทธรูปเจ้า ที่พึ่งอื่นก็ไม่เหมือน
พระธรรม ที่พึ่งอื่นก็ไม่เหมือนพระสงฆ์ เพราะความเป็นจริงมัน
เป็นอย่างนั้น เมื่อเราคิดเช่นนี้ ความบรรเทาทุกข์เรานั้นก็
หายไปๆ น้อยๆ ตกลงอยู่ที่มาเป็นธรรมชาติ เป็นธรรมดา ใต้

คนเกิดมา ก็เห็นว่า เป็นธรรมดาที่มันเกิดมาแล้ว เกิดมาแล้วมี
ความเป็นอยู่ ก็เป็นธรรมดา ใ้ธรรมดามันเป็นอยู่อย่างนี้ ถ้าเรา
เข้าใจเช่นนี้ ความบรรเทาทุกข์ของเรา ก็น้อยไปๆ ความอยู่เย็น
เป็นสุข ความสงบระงับมัน ก็ตั้งขึ้นมาในจิตใจของเรา นั่นเอง อันนี้
เป็นโอวาทคำสอนของพระพุทธองค์ของเรา มิฉะนั้น จงพากันตั้ง
อกตั้งใจ ให้เข้าใจธรรมะ ฟังแล้ว ให้เข้าใจธรรมะ ให้พิจารณา
อย่างนั้น

ที่มา: <https://youtu.be/BUTmKz4WuT8> (เริ่มนาทีที่ 30.13)